

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองศูนย์กลางของการบริหารการพัฒนาการพาณิชย์และอุตสาหกรรม การศึกษา และการท่องเที่ยวในภาคเหนือ ตามนโยบายของการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล (พิสิฐ เกตุมาตย์, 2546) เพื่อมุ่งที่จะให้เกิดระบบเศรษฐกิจที่ดีมีรายได้เข้าจังหวัด และดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเข้ามาเยี่ยมชม ศิลปวัฒนธรรม ความเป็นเอกลักษณ์ทางลานนาของชาวเชียงใหม่

การที่เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองหลักของภาคเหนือตอนบน เป็นศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ คือ ศูนย์กลางการศึกษา การเงิน การให้บริการ และการท่องเที่ยว นอกจากนั้น ยังมีศักยภาพในด้านอุตสาหกรรมครัวเรือน การเกษตรด้านผัก และไม้ผล ประกอบกับที่เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางของการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ เป็นศูนย์รวมของการพาณิชย์ แหล่งรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพัก สถิติเฉลี่ยปีละประมาณ 3.5 ล้าน คน (คณะวิศวกรรมศาสตร์, 2545) เป็นแหล่งของการซื้อขายสินค้าต่าง ๆ รวมถึงแหล่งของสถาบันการศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนอย่างหลากหลาย ทำให้เมืองเชียงใหม่ที่แต่เดิมเคยเป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมและความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย มีความสวยงาม สะอาด มีความเป็นธรรมชาติที่มีอากาศดี สิ่งแวดล้อมที่น่ารื่นรมย์ ต้องถูกพัฒนาให้มีความเจริญพร้อมที่จะรองรับและสนองนโยบายของรัฐ โดยขาดการวางแผนอย่างรอบคอบในช่วงกว่าทศวรรษที่ผ่านมา กลับทำให้เมืองเชียงใหม่ซึ่งเคยเป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ และงดงามทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ประชาชนมีวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ต้องเผชิญกับปัญหาหลายด้านในปัจจุบัน ทั้งการสูญเสียมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม (สุรพล ดำริห์กุล, 2545) ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การขาดแคลนพื้นที่สีเขียวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ การสร้างอาคารสูงบดบังทัศนียภาพของเมือง การขาดการวางผังเมืองที่เหมาะสม และปัญหาสภาพภูมิทัศน์แม่น้ำปิงทำให้ภาพของเมืองเชียงใหม่ลดความน่ารื่นรมย์ลงไป กลับกลายเป็นการเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นทุกปี (ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์, 2546) เนื่องจากเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ นี้เองจึงทำให้เมืองเชียงใหม่ขาดความเป็นระเบียบ ความสวยงาม และความปลอดภัยในชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่ และผู้ที่มาเยี่ยมชม เพราะมีปัญหาจากสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นทุก ๆ ด้าน เช่น ปัญหาจราจร ปัญหายะ น้ำเน่าเสีย มลพิษทางอากาศ

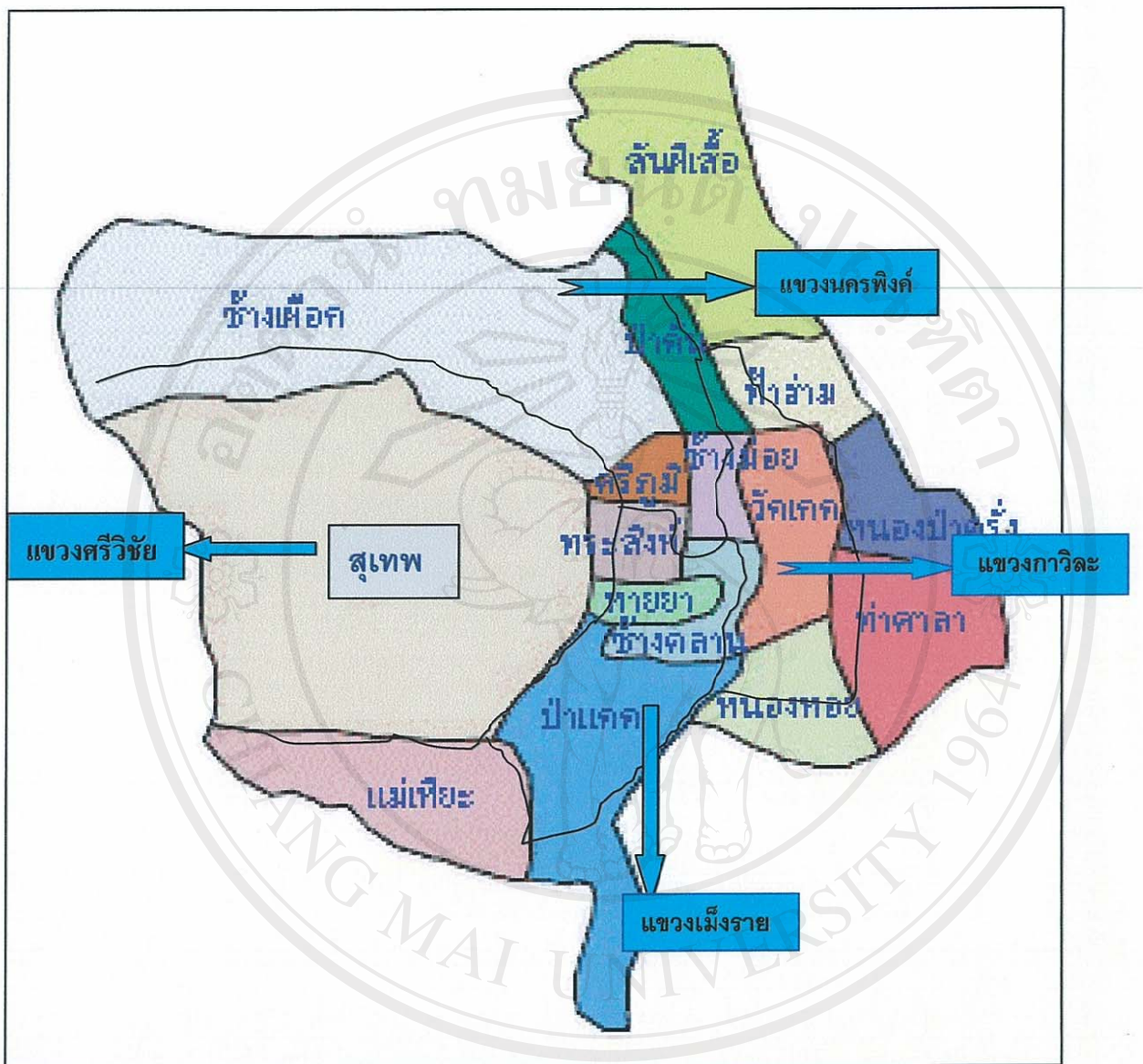
เสียง ตลอดจนสภาพภูมิทัศน์ของเมืองเชียงใหม่ จึงจำเป็นต้องให้มีการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ อย่างจริงจัง และให้เกิดความยั่งยืน รวมทั้งประกอบกับปัจจุบันการตื่นตัวในการจัดการสภาพแวดล้อมของเมืองในลักษณะเมืองน่าอยู่ เป็นกระแสที่สำคัญ รวมทั้งเป้าหมาย การพัฒนาเมืองแบบยั่งยืน ซึ่งรวมความถึงการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของเมือง โดยรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และนโยบายของทางผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ (พิสิฐ เกตุผาสุข, 2546) จะพัฒนาปรับปรุงให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองน่าอยู่เชิดชูคุณธรรม ในขณะเดียวกัน ก็ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นส่วนสำคัญ ที่จะให้เกิดภาพลักษณ์ของเมืองเชียงใหม่ให้ดีขึ้นด้วย

สำหรับพื้นที่เมืองเชียงใหม่ที่ควรได้รับการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังและเร่งด่วนคือชุมชน ในเขต ความรับผิดชอบของเทศบาลนครเชียงใหม่ ประกอบไปด้วยชุมชนในเขตการปกครองแขวงนครพิงค์ แขวงเมืองราย แขวงกาวิละ และแขวงศรีวิชัย รวมทั้งสิ้น 73 ชุมชน ซึ่งครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ 40 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากร 154,235 คน (สำนึกทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครเชียงใหม่ 30 กันยายน 2546) และตัวเลขดังกล่าวไม่รวมถึงประชากรที่อพยพเข้ามาอยู่ โดยไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎร ซึ่งแบ่งเขตการปกครองในเขตเทศบาลออกเป็น 4 แขวง คือ

1. แขวงนครพิงค์ รับผิดชอบในเขตพื้นที่ตำบลช้างมอย ตำบลป่าตัน ทั้งหมด ตำบลศรีภูมิบางส่วน และตำบลช้างเผือกบางส่วน ซึ่งครอบคลุมเนื้อที่ 11.7 ตารางกิโลเมตร
2. แขวงเมืองราย รับผิดชอบ ในเขตพื้นที่ตำบลช้างคลานทั้งหมด ตำบลป่าแดด ทั้งหมด ตำบลหายาทั้งหมด และตำบลพระสิงห์บางส่วน ซึ่งครอบคลุมเนื้อที่ 7.7 ตารางกิโลเมตร
3. แขวงกาวิละ รับผิดชอบในเขตพื้นที่ตำบลฟ้าฮ่ามบางส่วน ตำบลหนองหอยบางส่วน ตำบลหนองป่าครั่งบางส่วน ตำบลท่าศาลาบางส่วน และตำบลวัดเกตทั้งหมด ซึ่งครอบคลุมเนื้อที่ 11.4 ตารางกิโลเมตร

4. แขวงศรีวิชัย รับผิดชอบในเขตพื้นที่ตำบลช้างเผือกบางส่วน ตำบลสุเทพบางส่วน ตำบลพระสิงห์บางส่วน และตำบลศรีภูมิบางส่วน ซึ่งครอบคลุมเนื้อที่ 9.2 ตารางกิโลเมตร

ดังได้แสดงไว้ในแผนที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ แผนภูมิที่ 1 และตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรของเขตเทศบาลแต่ละแขวง

ภาพที่ 1 แผนที่อำเภอเมืองเชียงใหม่แสดงเขตการปกครองของเทศบาลนครเชียงใหม่ แบ่งเป็น 4 เขต

ตารางที่ 1 จำนวนชุมชนและประชากรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2546

แขวง	จำนวนชุมชน		จำนวนประชากร (คน)
	ชุมชนไม่จัดตั้ง	ชุมชนจัดตั้ง	
แขวงนครพิงค์	7	10	37,176
แขวงเม็งราย	11	8	38,744
แขวงกาวิละ	13	2	36,812
แขวงศรีวิชัย	12	10	41,350
รวม	43	30	154,235

ที่มา : สำนักทะเบียนเทศบาลนครเชียงใหม่ 30 กันยายน 2546.

เนื่องจากเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาความเป็นตัวเมืองอย่างรวดเร็วและไร้ขอบเขต จนกลายเป็นย่านที่อยู่อาศัยและย่านเศรษฐกิจที่สำคัญของเทศบาลนครเชียงใหม่ ทำให้เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากร คือ จำนวนประชากร 3,856 คน ต่อตารางกิโลเมตร ทำให้เขตเทศบาลมีความหนาแน่น และมีการอุปโภคบริโภคทรัพยากรต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จนทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ปัจจุบันนี้ทุกเส้นทางมักพบอุบัติเหตุจากสถิติจำนวนการเกิดอุบัติเหตุจราจรบนท้องถนน ปี 2544 ได้มีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุทางการจราจรจำนวน 3,437 ราย ปี 2545 10,107 ราย ปี 2546 เฉพาะเดือนมกราคม - เมษายน เกิด 2,239 ราย (สถานีตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่, กันยายน 2546) การจราจรที่คับคั่งไม่สะดวกในการเดินทางสัญจร ทำให้เกิดความรำคาญ ทั้งยังส่งผลถึงเกิดปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ปัญหาด้านสุขภาพจิตตามมามากมาย ปัญหาการจราจรในตัวเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยเฉพาะย่านชุมชนหนาแน่นทำให้รถติดเดินทางไม่สะดวก และขาดความปลอดภัย มีการฝ่าฝืนกฎจราจรอยู่เสมอ ๆ สำหรับผู้ขับขี่รถทุกชนิดทำให้เกิดการจราจรติดขัด โดยเฉพาะช่วงเทศกาลและประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น จากการศึกษาแผนแม่บทการจราจรเมืองเชียงใหม่ ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2537 พบว่าปริมาณการเดินทาง เข้า - ออก เมืองเชียงใหม่ มีจำนวนพาหนะ ประมาณ 1.5 ล้านเที่ยวต่อวัน โดยมีปริมาณการใช้พาหนะส่วนบุคคลสูงถึง 90 เปอร์เซ็นต์ (สำนักงานคณะกรรมการการจัดการจราจรทางบก, 2545) การจัดการกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมชุมชนและปัญหาการจราจร ควรจะเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายในสังคมไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องหาแนวทางจัดการ

ที่เหมาะสมร่วมกัน โดยสิ่งสำคัญต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการปัญหานั้นร่วมด้วย เนื่องจากที่ผ่านมาประชาชนไม่มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และแสดงความคิดเห็นค่อนข้างน้อย (ดวงจันทร์ อภาวัชรุตม์, 2546) การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ดี และสิทธิในกระบวนการตัดสินใจ จัดทำโครงการขนาดใหญ่ที่จะมีผลกระทบต่อทางด้านสิ่งแวดล้อม (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2540)

ได้มีรายงานผลการศึกษาศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่หลายฉบับ เช่น รายงานการค้นคว้าอิสระของ จักรกริช ดิษยนันท์ (2543) ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการควบคุมการจราจร ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (2543) โดยมุ่งศึกษาถึงความพึงพอใจต่อการที่ได้นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการควบคุมการจราจร พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอสมควร และช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุที่ร้ายแรงลงได้ ทำให้กลุ่มรถสามารถวิ่งผ่านทางแยกได้อย่างเป็นระเบียบ แต่ก็มีผู้ที่ตอบว่ารู้สึกเฉย ๆ ยังเห็นว่าไม่ดีขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากการควบคุมสัญญาณไฟด้วยระบบคอมพิวเตอร์มีผลทำให้รถค้างค้ำบนผิวจราจรอย่างมาก โดยเฉพาะในเวลาที่มีการจราจรหนาแน่น มีความล่าช้าในช่วงเวลาที่มีการจราจรเบาบาง และจากผลการศึกษาของ สิทธิชัย ทนไชย (2542) ได้มีการศึกษาถึงทัศนคติของผู้ขับขี่รถสาธารณะต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งจะศึกษาในกลุ่มตัวอย่างของผู้ขับขี่รถ ซึ่งส่วนมากเป็นกลุ่มเพศชายที่ให้ทัศนคติต่อปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เกี่ยวกับระบบสภาพถนน การให้กฎหมายจราจรบังคับ และนิรันดร์ ชวนชื่น (2539) ได้ศึกษาถึงทัศนคติของชาวเชียงใหม่ต่อระบบการขนส่งสาธารณะ ได้สรุปถึงเรื่องเกี่ยวกับการจัดระบบขนส่งสาธารณะความนิยมต่อการใช้พาหนะขนส่งสาธารณะในการเดินทาง

จากรายงานผลการศึกษาของผู้ที่ศึกษาดังกล่าวข้างต้น ยังไม่ได้กล่าวถึงกลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีผลกระทบเป็นส่วนใหญ่ เช่น กลุ่มของชนชั้นกลาง และกลุ่มผู้ประกอบการในด้านทัศนคติของการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และจะมีข้อเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหารถจราจรได้อย่างไรบ้าง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าชนชั้นกลางและผู้ประกอบการ ซึ่งมีจำนวนถึง 90,637 (สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่, 2546) คนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากผลกระทบของปัญหาการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และเป็นกลุ่มคนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการมีบทบาท แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหา

จรรยาบรรณอย่างไรบ้าง และจะมีแนวทางใดที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนและยั่งยืน ถ้าหากจะทำให้เทศบาลนครเชียงใหม่เป็นเมืองที่น่าอยู่ต่อไปในอนาคตข้างหน้า และในส่วนของราชการของภาครัฐหรือท้องถิ่น ควรจะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหานี้ ตลอดจนการจัดการกับผู้ที่ใช้รถใช้ถนนให้เกิดความสำนึกที่จะเป็นผู้มีส่วนทำให้การจราจรของเทศบาลนครเชียงใหม่ดีขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า มีนโยบาย แผนงาน มาตรการ และกิจกรรมสำคัญในการจัดการกับปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่อย่างไรบ้าง ในปัจจุบันควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการจัดการปัญหาจราจรในพื้นที่หรือย่านบริเวณสำคัญที่ใดบ้าง และควรดำเนินการอย่างไร ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียควรมีบทบาทและการมีส่วนร่วมได้อย่างไร แนวทางหรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมในการจัดการปัญหาจราจรในแต่ละจุด แต่ละกลุ่มคน ในการจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ควรจะเป็นอย่างไร ซึ่งผลของการศึกษาจะได้นำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำมาพิจารณาวางแผน การดำเนินงานแก้ไขปัญหารถจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ให้เกิดความยั่งยืนได้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาบริบทสถานการณ์สาเหตุ และผลกระทบจากปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทัศนะ บทบาทการมีส่วนร่วมของชนชั้นกลางและผู้ประกอบการในการจัดการปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

1.2.3 เพื่อหาข้อเสนอแนะ แนวทาง และบทบาท ในการจัดการปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตของพื้นที่ศึกษา

ชุมชนพื้นที่ต่าง ๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ รวมทั้งหมด 4 เขตการปกครอง คือ แขวงนครพิงค์ แขวงเมืองราย แขวงกาวิละ และแขวงศรีวิชัย ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 40 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 14 ตำบล ดังต่อไปนี้คือ

1. แขวงนครพิงค์ มีตำบลช้างม้อย ตำบลป่าตัน ตำบลศรีภูมิบางส่วน และตำบลช้างเผือก
2. แขวงเมืองราย มีตำบลช้างคลาน ตำบลป่าแดด ตำบลหายยา ตำบลพระสิงห์บางส่วน
3. แขวงกาวิละ มีตำบลวัดเกต ตำบลฟ้าฮ่ามบางส่วน ตำบลหนองป่าครั่งบางส่วน ตำบลหนองหอยบางส่วน และตำบลท่าศาลาบางส่วน
4. แขวงศรีวิชัย มีตำบลช้างเผือก ตำบลสุเทพ ตำบลพระสิงห์บางส่วน และตำบลศรีภูมิบางส่วน

โดยมีประชากรในการศึกษาครั้งนี้ที่ผู้วิจัยเน้นตั้งแต่ผู้ที่บรรลุนิติภาวะอายุ ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ทั้งหญิงและชาย รวมทั้งสิ้น 90,637 ราย ส่วนประชากรมี 2 กลุ่ม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากร จำแนกตามกลุ่มชนชั้นกลางและผู้ประกอบการรายแขวงในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ที่	แขวง / จำนวนประชากร	กลุ่มชนชั้นกลาง	ผู้ประกอบการ	รวม
1	แขวงนครพิงค์ (37,176)	15,829	6,015	21,844
2	แขวงเมืองราย (38,744)	16,499	6,269	22,768
3	แขวงกาวิละ (36,812)	15,674	5,955	21,629
4	แขวงศรีวิชัย (41,503)	17,678	6,718	24,396
	รวม (154,235)	65,680	24,957	90,637

ที่มา : ข้อมูลจากฝ่ายทะเบียนสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่, ธันวาคม 2546.

ลิขสิทธิ์ของวิทยาลัยเชียงใหม่

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. สถานการณ์ สาเหตุ และแนวทางในการจัดการปัญหาจราจรใน เขตเทศบาลนครเมืองเชียงใหม่

1.1 ปัญหาจราจร การจัดการ กับปัญหาจราจรของเทศบาลนครเชียงใหม่ สถานการณ์โดยทั่วไป และกลุ่มผู้ก่อให้เกิดปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ระดับความรุนแรงของปัญหา

1.2 ผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และแนวโน้มในระยะสั้น และระยะยาว

2. บทบาทชนชั้นกลางและผู้ประกอบการในการส่งเสริมการจัดการปัญหาจราจรอย่างมีส่วนร่วม นโยบาย มาตรการ และแนวทางของเทศบาลหน่วยงานอื่น รวมทั้งองค์กรเอกชน บทบาทของชนชั้นกลางและผู้ประกอบการกับการจัดการปัญหาจราจร แนวทางการจัดการปัญหาจราจรในระดับพื้นที่ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการกับชนชั้นกลางในการจัดการอย่างเป็นบูรณาการ

3. ข้อเสนอในการจัดการกับปัญหาจราจรอย่างมีส่วนร่วม

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ใช้ ระยะเวลาประมาณ 9 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน - ธันวาคม 2546

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการปัญหาจราจร หมายถึง วิธีการแก้ไขการจราจรคับคั่งของการเดินทางสัญจรโดยอาศัยพาหนะเดินทางประเภทต่าง ๆ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อให้มีความสะดวกคล่องตัว ปลอดภัย และไม่ให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำหรับการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง กลุ่มชนชั้นกลาง และผู้ประกอบการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม การจัดการปัญหาจราจรทั้งทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนเกี่ยวข้องกับการสร้างปัญหาการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

กลุ่มชนชั้นกลาง หมายถึง บุคคลธรรมดาที่มีการประกอบกิจการ มีอาชีพ หรือมีตำแหน่งทางสังคมที่มีรายได้ตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการจัดการปัญหาจราจรทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นกลุ่มผู้ที่มีกำลังซื้อหรือใช้พาหนะในการเดินทาง ตลอดจนเกี่ยวข้องกับการสร้างปัญหาการจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยได้แบ่งอาชีพออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้ที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์พ่อค้ารายย่อย นักธุรกิจ ผู้อำนวยการ นักบริหารช่างเทคนิค ทั้งในการเกษตรและอุตสาหกรรม
2. บุคคลที่อยู่ในอาชีพอิสระ เช่น ครู อาจารย์ แพทย์ นักกฎหมาย ทนายความ นักเขียน ศิลปิน นักแสดง
3. ข้าราชการทุกสังกัด

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ประกอบธุรกิจในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยการประกอบธุรกิจนั้น ๆ มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาการจราจร ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาจเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาจราจรหรือเป็นผู้ที่สร้างปัญหา ตลอดจนเป็นผู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการปัญหาจราจรได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. เจ้าของร้านขายของ แผงลอย หรือร้านอาหารริมข้างถนน
2. เจ้าของร้านค้าของชำ
3. เจ้าของร้าน หรือผู้ประกอบการขนาดใหญ่

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลในชุมชนเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน จัดทำโครงการ และร่วมลงมือรับผิดชอบปฏิบัติทุกขั้นตอน

แนวทางและมาตรการ หมายถึง วิธีการและข้อตกลงที่มีการยอมรับเป็นกฎเกณฑ์ที่จะปฏิบัติร่วมกันในส่วนของสังคม ทั้งนี้อาจปรากฏมาในรูปของวิสัยทัศน์การกำหนดทิศทางกระบวนการทำงาน แผนงาน และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

บทบาทชนชั้นกลาง หมายถึง ลักษณะของการแสดงออกในทางความคิดหรือการปฏิบัติ การให้ความร่วมมือ การรวมกลุ่มกันเพื่อแก้ไขปัญหาจราจร หรือพัฒนาสิ่งต่าง ๆ และมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ การส่งเสริม สนับสนุน และรับผิดชอบต่อการจัดการปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในกลุ่มชนที่มีการศึกษาหรือมีการประกอบอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ประจำ และมีโอกาสทางการบริโภคหรือใช้สินค้าประเภทฟุ่มเฟือย ทุกประเภท

ผลกระทบ หมายถึง สภาวะ ของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์ที่ดำเนินไปแล้ว ทั้งด้านบวกและด้านลบของกิจกรรม / โครงการต่าง ๆ ของการจัดการปัญหาจราจรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่